

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Judecător: Constantin Roșca)
Dosarul: nr. 2r-2199/21 (2-21088478-02-r-03082021)

DECIZIE

30 septembrie 2021
Chișinău

mun.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Panov Ana
Pruteanu Liuba și Țurcan Ion

examinând în absența părților recursul declarat de avocatul ***** în interesele recurentului *****, împotriva încheierii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 05 iulie 2021, emisă la cererea depusă de avocatul ***** în interesele petiționarului ***** cu privire la desemnarea/numirea în privința lui ***** a unui alt tutore,

c o n s t a t ă :

La data de 11 iunie 2021, avocatul ***** în interesele petiționarului ***** s-a adresat cu o cerere cu privire la desemnarea/numirea în privința lui ***** a unui alt tutore.

Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 16 iunie 2021, nu s-a dat curs cererii pe motivul că aceasta nu corespunde condițiilor art. art. 166 și 167 alin. (1) lit. a), b), c) și e) CPC, la cererea cu privire la desemnarea/numirea în privința lui ***** a unui alt tutore nu a fost anexat raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică în privința persoanei fizice ***** eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii, petiționarului fiindu-i acordat pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de chemare în judecată un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, iar prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 05 iulie 2021, s-a restituit cererea de chemare în judecată în conformitate cu art. 171 alin. (2) CPC.

La data de 20 iulie 2021, avocatul ***** în interesele recurentului ***** a contestat cu recurs încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 05 iulie 2021, prin care s-a restituit cererea de chemare în judecată, potrivit căreia a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Relevă că instanța de fond a restituit cererea de chemare în judecată în temeiul art. 171 alin. (2) CPC, pe motiv că nu a înlăturat neajunsurile din încheierea de a nu da curs din data de 16 iunie 2021, concluzie cu care nu este

de acord, dat fiind una contrară normelor de drept material și procedural.

Menționează că instanța de fond greșit a făcut trimitere la prevederile art.307 alin.(2) CPC, considerând necesară prezentarea raportului de expertiză extrajudiciară psihiatrică, în condițiile în care la caz acestea nu sunt aplicabile, or prin cererea depusă s-a solicitat desemnarea unui alt tutore și nicidecum instituirea măsurilor de ocrotire.

Mai mult decât atât, textul încheierii din 05 iulie 2021 suferă de neclarități evidente, dubii și incertitudini cu privire la starea de fapt în lumina cererii petiționarului ***** cu privire la desemnarea unui alt tutore după instituirea măsurii de ocrotire în temeiul art.308¹⁰CPC.

În acest context, menționează că instanța de fond abuziv a emis încheierea și neîntemeiat a restituit cererea înaintată de petiționarului *****.

Consideră rezonabil și echitabil anularea încheierii contestate cu remiterea cauzei la rejudecare.

Potrivit art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii, prin urmare recurentul la caz a respectat acest termen.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs în cumul cu materialele cauzei, Colegiul consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de fond, dat fiind încălcate normele de drept procedural, restituind cauza la rejudecare la etapa de primire.

În conformitate cu prevederile art.427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Conform dispozițiilor art.428 alin.(1)-(2) CPC, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

Potrivit prevederilor art.10 alin.(1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În conformitate cu art.171 al.(1) CPC, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.1) lit. a), b) , c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o

încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform prevederilor dispozițiilor art.166 alin.(2) CPC în cererea de chemare în judecată se indică:

a) instanța căreia îi este adresată;

b) numele sau denumirea reclamantului, domiciliul ori sediul lui, numărul de identificare de stat (IDNO) – pentru persoane juridice și întreprinzători individuali și numărul de identificare personal (IDNP) – pentru persoane fizice; dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, numele reprezentantului și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant; dacă reclamantul locuiește în străinătate, adresa din Republica Moldova unde urmează a i se face comunicările despre proces;

b¹) numărul de telefon și alte date de contact ale reclamantului persoană fizică; numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor și alte date de contact ale reclamantului persoană juridică;

c) numele sau denumirea pârâtului, domiciliul ori sediul lui;

c¹) numărul de telefon, numărul de fax, posta electronică sau alte date de contact ale pârâtului, în cazul în care reclamantul dispune de aceste date;

c²) numele, prenumele, adresa, numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor și alte date de contact ale reprezentantului reclamantului;

d) esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale reclamantului, pretențiile lui;

e) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretențiile și toate probele de care acesta dispune în momentul depunerii cererii;

e¹) lista probelor anexate;

e²) lista probelor reclamate;

e³) cererile de reclamare a probelor, efectuare a expertizei, numire/recuzare a expertului, alte cereri formulate;

f) pretențiile reclamantului către pârât;

g) valoarea acțiunii, dacă aceasta poate fi evaluată;

h) date despre respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară dacă pentru un astfel de litigiu îndeplinirea procedurii este prevăzută de lege sau de contractul părților;

i) documentele anexate la cerere.

Potrivit dispozițiilor art. 167 alin.(1)-(3) CPC, la cererea de chemare în judecată se anexează:

a) copiile de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisuri, certificate de către parte, pe proprie răspundere, într-un număr egal cu numărul de pârâți și de intervenienți, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rând de copii pentru instanță. Copiile vor fi certificate de către parte pentru conformitate cu originalul. Dacă înscrisurile și cererea de chemare în judecată sânt făcute într-o limbă străină, instanța dispune prezentarea traducerii lor în modul stabilit de lege;

a¹) copia de pe actul de identitate al reclamantului persoană fizică;

b) dovada de plată a taxei de stat;

c) documentele care certifică circumstanțele pe care reclamantul își întemeiază pretențiile și copiile de pe aceste documente pentru pârâți și intervenienți, dacă aceștia nu dispun de ele;

d) documentele care confirmă respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părților;

e) documentul ce legalizează împuternicirile reprezentantului;

f) copia de pe cererea de reclamare a probelor;

g) copia de pe cererea de efectuare a expertizei;

h) copia de pe cererea de numire/recuzare a expertului;

i) copiile de pe alte cereri formulate.

La cererea de chemare în judecată, reclamantul poate anexa și alte documente și demersuri.

Cererile indicate la lit. f)–i) se depun fie odată cu cererea de chemare în judecată, fie în cadrul pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare.

Potrivit art.171 alin.(2) CPC dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătoarei, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu art.307 alin.(1)-(4) CPC, cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare trebuie să cuprindă:

a) date cu privire la identitatea persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire;

b) expunerea circumstanțelor, în sensul art. 48²⁸ din Codul civil, care impun instituirea măsurii de ocrotire judiciare și argumentarea solicitării măsurii de ocrotire respective;

c) date cu privire la persoanele propuse a fi însărcinate cu ocrotirea;

d) date cu privire la persoanele care fac parte din anturajul persoanei fizice, enumerate la art. 48³⁰ alin. (1) din Codul civil;

e) date cu privire la medicul care tratează persoana în privința căreia se

solicită instituirea măsurii de ocrotire și datele de contact ale acestuia, dacă îi sânt cunoscute solicitantului;

f) situația familială, financiară și patrimonială a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire judiciare, în măsura care îi este cunoscută.

La cerere se va anexa raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii.

Solicitantul poate lăsa la discreția instanței de judecată alegerea măsurii de ocrotire judiciare, indicând acest lucru în cerere.

Dacă persoana fizică a întocmit un mandat de ocrotire în viitor sau în privința acesteia este instituită o măsură de ocrotire judiciară, petiționarul se va expune asupra informațiilor respective și, după caz, despre instanța de judecată care a dispus instituirea măsurii de ocrotire.

Potrivit art.308¹⁰ CPC, instanța de judecată soluționează cererile care îi sânt adresate, **după instituirea măsurii de ocrotire**, de către persoana ocrotită sau persoana însărcinată cu ocrotirea într-un termen de 3 luni de la data depunerii acestora dacă ele nu necesită obținerea unor informații suplimentare, prezentarea de probe suplimentare sau altă cercetare. În acest caz, instanța de judecată va avertiza petiționarul despre acest fapt și îl va informa despre data la care se va pronunța hotărârea, într-un termen care nu va depăși 9 luni din data depunerii cererii respective, cu excepția cazurilor în care instanța de judecată dispune efectuarea unei dezbateri în contradictoriu conform art.305.

Conform prevederilor art.20 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, **orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime**, iar în alin.(2) se indică că nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

În temeiul art.10 alin.(1) și (3) CPC, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte

măsuri prevăzute de lege.

În speță, Colegiul a constatat că la data de 11 iunie 2021, avocatul ***** în interesele petiționarului ***** s-a adresat cu o cerere cu privire la desemnarea/numirea în privința lui ***** a unui alt tutore.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 iunie 2021, nu s-a dat curs cererii pe motivul că aceasta nu corespunde condițiilor art.art.166 și 167 alin.(1) lit. a), b), c) și e) CPC, la cererea cu privire la desemnarea/numirea în privința lui ***** a unui alt tutore nu a fost anexat raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică în privința persoanei fizice ***** eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii, petiționarului fiindu-i acordat pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de chemare în judecată un termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 iulie 2021, s-a restituit cererea de chemare în judecată în conformitate cu art.171 alin.(2) CPC.

La data de 20 iulie 2021, avocatul ***** în interesele recurentului ***** a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 iulie 2021, prin care s-a restituit cererea de chemare în judecată, potrivit căreia a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond una neîntemeiată, contrară normelor de drept procedural.

În susținerea opiniei enunțate Colegiul învederează că instanța de fond apreciind alegațiile avocatului Roman Aronov cu privire la faptul că obiectul cererii îl constituie simpla desemnare a unui tutore ca fiind neîntemeiate, de fapt s-a expus în fond, ceea la această etapă procesuală este inadmisibil și ceea ce constituie temei necondiționat de rejudecare a cauzei.

Totodată, Colegiul reiterează că restituirea cererii de chemare în judecată este o procedură aplicabilă cererii depuse cu lacune și neajunsuri procesuale, care după lichidarea neajunsurilor permit depunerea repetată a cererii de chemare în judecată, circumstanțe care în speță nu se atestă, astfel încât instanța de fond neîntemeiat a dispus restituirea cererii de chemare în judecată în temeiul art.171 alin.(2) CPC.

Or, instanța de fond nu avea temei legal să emită încheiere de a nu da curs cererii și să o restituie pentru nerespectarea unor condiții nereglementate de legiuitor, or dispozițiile art.166 și 167 alin.1) lit. a), b) , c) și e) CPC expres stabilesc care sunt cazurile în care instanța urmează să emită încheiere de a nu da curs, lista temeiurilor fiind exhaustivă și nu poate fi

extinsă de către instanță.

În acest sens, Colegiul apreciază ca fiind întemeiate argumentele recurentului precum că la caz prevederile art.307 CPC nu sunt aplicabile, or reieșind din pretențiile formulate în cererea depusă de avocatul ***** în interesele recurentului ***** s-a solicitat desemnarea unui alt tutore și nicidecum instituirea măsurilor de ocrotire asupra persoanei, care presupun proceduri distincte de examinare.

Respectiv, emiterea încheierii de a nu da curs pentru alte temeuri decât cele prevăzute de norma legală, denotă privind netemeinicia acesteia, circumstanțe de fapt și de drept ce impun admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare la etapa de primire a cererii.

Astfel, Colegiul califică ca fiind întemeiate argumentele recurentului privind netemeinicia restituirii cererii de chemare în judecată, în condițiile în care instanța de fond s-a expus asupra unor chestiuni țin de fondul cauzei.

Analizând rigorile legii în raport cu soluția dată de instanța de fond conchidem că aceasta este una neîntemeiată, dat fiind aplicarea incorectă a normelor de drept procedural, or, concluziile de fapt ale instanței sunt contrare prevederile procedurale civile, care reglementează institutul restituirii cererii de chemare în judecată.

În speță, instanța de fond eronat a aplicat dispozițiile art.170 CPC, restituind cererea depusă, contrar prevederilor legale, or, legiuitorul conform dispoziției sus enunțate nu a prevăzut o asemenea opțiune procedurală, astfel că prima instanță la emiterea actului procedural contestat și-a asumat atribuții inexistente.

Drept urmare celor expuse, raportând argumentele invocate de recurent la materialele cauzei, normele pertinente și jurisprudența CtEDO, Colegiul conchide că în speță concluzia instanței de fond este una incorectă în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) ale Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție și Legi, iar **instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.**

În temeiul hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 **importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată,** această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru

autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Deci, instanțele de judecată au îndatorirea legală și constituțională de a sancționa participării la proces în cadrul examinărilor judiciare cu mijloacele oferite de lege, astfel încât orice exercitare abuzivă și ilegală a prerogativelor instanței de judecată afectează în orice mod drepturile fundamentale ale cetățeanului.

Colegiul ține să remarce că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenției, cauzele civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC, or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a cauzelor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces prevăzute în art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

Totodată, Colegiul notează că instanța trebuie să întreprindă toate acțiunile procedurale prevăzute de lege, avându-se în vedere faptul că de corectitudinea și succesivitatea acestor acțiuni, depinde în mare măsură cum va fi asigurată persoanei interesate apărarea dreptului civil încălcat.

În consecință, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele cererii de recurs, cu referire la faptul că prevederile normelor de drept procedural au fost aplicate eronat de către prima instanță, or, precum a fost stabilit, prima instanță a emis încheierea contrar prevederilor legale, astfel încât Colegiul conchide privind lipsa temeiurilor, care ar justifica menținerea încheierii emise de instanța de fond, fiind un act judecătoresc defectuos.

Având în vedere faptul că prima instanță a aplicat eronat normele de drept procedural, Colegiul ajunge la concluzia de a casa încheierea instanței de fond de restituire a cererii de chemare în judecată, restituind cauza spre rejudecare la etapa de primire a cererii.

În conformitate cu prevederile art.427 lit. b), CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău.

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul ***** în interesele recurentului *****.

Se casează încheierea Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru din 05 iulie 2021, emisă la cererea depusă de avocatul ***** în interesele petiționarului ***** cu privire la desemnarea/numirea în privința lui ***** a unui alt tutore,

restituind cauza spre rejudecare la etapa de primire a cererii.
Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele
Panov Ana

completului

Judecătorii
Liuba

Pruteanu

Țurcan Ion.